

Consell Infantil Municipal

Santa Perpètua de Mogoda

Els infants i els mitjans de comunicació

AJUNTAMENT DE
SANTA PERPÈTUA
DE MOGODA

El Consell Infantil Municipal de Santa Perpètua és un òrgan consultiu de l'Ajuntament format per infants de 10 a 12 anys que estudien a les escoles del municipi. La seva funció és aportar la visió que els nens i les nenes tenen sobre la realitat que els envolta als responsables polítics del municipi per tal que la seva opinió sigui tinguda en compte a l'hora de prendre decisions que els afecten com a ciutadans.

La Convenció dels drets dels infants, aprovada per les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, atorga als nens i les nenes el dret a expressar les seves opinions i que aquestes siguin tingudes en compte en tots els assumptes que els afectin, així com el dret d'opinar, el dret d'expressió, la llibertat de pensament, la llibertat d'associació i el dret a rebre una informació adequada. El Consell d'Infants és l'espai institucional que permet l'exercici d'aquests drets en el marc polític municipal.

El pla de treball d'aquest any, es centrarà en aquesta funció política però vol reforçar els objectius educatius que també persegueix, concretament vol posar l'atenció en l'educació en mitjans o l'educació en comunicació, per això **el Consell Infantil aborda com a tema de reflexió, a partir de l'encàrrec que rep del consistori municipal, la funció dels mitjans de comunicació.**

Santa Perpètua de Mogoda, desembre 2010

El Consell Infantil Municipal

El Consell Infantil Municipal és l'òrgan consultiu de l'Ajuntament de Santa Perpètua que ha de permetre la participació dels infants a l'hora d'expressar les seves opinions i els seus interessos en tots aquells assumptes que els afecten de la vida del municipi.

El Consell està format per un membre de cada grup-classe de 5è i 6è de primària de les escoles del municipi.

Amb la seva constitució i organització es pretén que el Consell sigui:

- **Infantil:** sembla una obvietat, però és important destacar que ser infant és condició per formar-ne part. Al Consell només assisteixen i intervenen els adults quan els seus membres ho demanen expressament (per obtenir informació...), a excepció dels dinamitzadors que tenen per missió proposar les dinàmiques i actuar com a mediadors entre els infants i l'organització escolar i municipal.
- **Universal:** que tots els infants del municipi tinguin la possibilitat de formar-ne part com a representats. Cal fugir de l'elitisme en l'elecció dels representants i partir de la voluntarietat per part dels infants.
- **Representatiu:** que el membres del Consell disposin de mecanismes per conèixer l'opinió dels seus companys, a qui representen, i que actuïn com a portaveus.
- **No manipulable:** els membres del Consell tenen per missió expressar les idees dels infants, per això no ha de patir la intervenció directa dels adults, en general, ni de l'administració en particular. En aquest sentit el paper dels dinamitzadors consisteix en, des d'una postura estratègica de neutralitat, vetllar per establir, amb criteris pedagògics, les condicions i les activitats que permetin als infants obtenir informació de diverses fonts, formar-se opinions i expressar-les de forma que els adults puguin rebre-les.
- **En la mida del possible, vinculant per a l'Ajuntament:** Tot i que es tracta d'un òrgan consultiu, ha de ser possible establir un diàleg entre l'Ajuntament i el Consell per fer un seguiment de l'aplicació de les seves propostes. L'incompliment per part dels adults dels

acords a què s'hagi arribat amb els infants comporta la desmobilització de la participació ciutadana a partir de la frustració de les primeres experiències. Els infants perceben la utilitat de la seva participació en termes reals i no simbòlics. La participació ha de ser útil. La participació té per objectiu exercir una influència en la realitat. Si els infants no perceben aquesta influència és difícil que atribueixin valor al procés.

El procés participatiu en el marc del Consell Infantil Municipal es planteja a partir de diferents elements:

- **Facilitar l'obtenció d'informació:** La informació es troba a la base de la participació. Només amb una informació de qualitat, obtinguda de forma directa (per observació o amb eines com enquestes, entrevistes, etc) o a través dels mitjans de comunicació, de persones representatives... es poden formar opinions realistes. La informació ha d'arribar als infants en un llenguatge que aquests puguin entendre, d'acord amb el seu procés personal de desenvolupament.
- **Escoltar i ser escoltat:** Sentir-se escoltat és un element clau per fer possible la participació. Només des de l'escolta mútua és possible el diàleg i només el diàleg forma opinions compartides.
- **Ser consultat:** L'opinió dels infants ha de ser demanada de forma activa, del contrari es senten exclosos en els processos de consulta.
- **Diàleg:** com a mitjà per contraposar els punts de vista propis amb els dels altres. Definir les idees pròpies davant dels altres i conèixer les postures alternatives.
- **La negociació i la recerca de l'acord:** com a mitjà per arribar a decisions comuns i compartides, entenent que en situacions en què els interessos són contraposats només el desig d'arribar a un acord ens permet obtenir solucions acceptables.
- **Compartir i comprometre's amb les decisions:** La participació no consisteix només en opinar i prendre part en la presa de decisions sinó també en el compliment d'allò que s'ha decidit.

Objectius del Consell Infantil Municipal

- ✓ Fer una ciutat també a la mida dels infants.
- ✓ Fomentar la participació dels infants en els afers de la ciutat.
- ✓ Educar en el joc democràtic, en els valors en què es fonamenta i en les actituds i pràctiques amb què es construeix dia a dia, tot augmentant les competències dels infants a l'hora de pensar i argumentar, desenvolupar l'esperit crític, assolir responsabilitat amb els afers col·lectius, capacitat de compromís i exercir el rol de representant.
- ✓ Fomentar que els infants coneguin la ciutat, participin en la seva construcció, i hi gaudeixin.
- ✓ Posar en valor la política com una activitat necessària per a la convivència, que pot ser gratificant i il·lusionant, però que s'ha d'exercir amb noblesa i compromís.

Com funciona?

El pla de treball del Consell Infantil Municipal té quatre fases clarament diferenciades:

1. **La constitució del CIM:** Per escollir els representants, els tutors i tutores expliquen en els grups els objectius i el funcionament del Consell. És important que els infants copsin el compromís que s'adquireix en ser representant dels seus companys en el Consell. Aquest compromís consisteix en:
 - ✓ **Assistir a les reunions del CIM:** una trobada mensual, de gener a maig, un dijous, de 17,30 a 19 hores a l'escola Bernat de Mogoda i un matí en horari escolar per preparar el Ple Municipal en què es presentaran les propostes del Consell. En total són sis trobades al llarg del curs. Les reunions del Consell són coordinades per una dinamitzadora que té per missió donar suport als nois i noies a l'hora de formular les seves propostes i fer d'enllaç entre ells i l'Ajuntament.
 - ✓ **Actuar com a portaveus dels seus companys.**

2. **L'encàrrec:** El punt de partida del projecte és **l'encàrrec del consistori municipal al Consell Infantil Municipal d'aportar la seva visió, opinió i propostes sobre un determinat tema**. Enguany, el tema que és proposa és: **"Els infants i els mitjans de comunicació"**
3. **Desenvolupament del programa d'activitats.** Les activitats tenen per objectiu que els infants puguin obtenir informació, reflexionar, debatre i fer propostes, com a grup, sobre el tema proposat en l'encàrrec. Es planteja un programa format per **quatre activitats**, a raó d'una activitat mensual de gener a abril.

Les activitats i els materials de suport es publicaran, segons el calendari previst, a la pàgina web del Consell (www.conselldinfants.org) per tal que els/les mestres puguin desenvolupar-les a classe.

Una vegada realitzada l'activitat a l'escola, les idees i propostes de cada grup-classe es faran arribar al Consell mitjançant el/la representant de cada grup, per tal que puguin ser posades en comú i debatudes en la trobada mensual. Així mateix, les diferents aportacions seran publicades en la mateixa web amb l'objectiu que tots els grups, així com els mestres i les famílies, les puguin conèixer.

En les trobades del Consell es posaran en comú totes les propostes elaborades pels grups-classe i s'elaborarà un document de síntesi que es difondrà.

4. **Presentació al Ple municipal de les propostes** elaborades pel CIM. Al mes de maig, el Consell presentarà al Ple municipal les seves propostes. L'alcalde i els regidors podran fer comentaris a les diferents iniciatives i expressaran el suport que ofereixen a cadascuna d'elles.

Les propostes poden fer referència a tot allò que els infants, les famílies, l'escola i l'ajuntament poden fer per millorar la qüestió sotmesa a debat.

L'encàrrec d'aquest curs: els mitjans de comunicació

L'encàrrec que l'equip de govern municipal ha plantejat al CIM pel curs 2010-2011 és el de reflexionar al voltant de les relacions dels infants amb els **mitjans de comunicació**.

Què entenem per educació mediàtica i per què és necessària avui dia?

Existeixen diferents aproximacions al concepte d'educació mediàtica.

En primer lloc trobem **l'educació amb mitjans** entesa com l'aprenentatge relacionat amb l'ús de tot tipus de mitjans de comunicació i com a recurs didàctic per desenvolupar qualsevol contingut del currículum. Així doncs, l'educació amb mitjans es pot desplegar en totes les àrees del currículum, ja que els mitjans es posen al servei dels objectius de les diferents matèries.

En segon lloc tenim **l'educació en els mitjans o l'alfabetització mediàtica**, un acostament més complex que fa referència a les propostes d'aprenentatge relacionades amb un coneixement més aprofundit dels mitjans. Els mitjans de comunicació esdevenen aquí objecte d'estudi i no eina de treball. Aquesta segona concepció sembla avui més imprescindible que mai a l'hora d'educar els infants per viure en societats mediàtiques com les nostres.

Finalment, trobem també una darrera aproximació que encara va més enllà i posa l'accent en les propostes educatives centrades en el desenvolupament de la competència comunicativa, és el que coneixem com **educació en comunicació**.

La necessitat de treballar aquests aspectes a les aules es justifica per la importància de dotar als infants d'una mirada crítica dels mitjans de comunicació i de crear una consciència social davant dels mitjans, per aconseguir-ho és necessari educar en les eines, en els llenguatges i sobretot en l'anàlisi dels continguts mediàtics.

El tractament dels infants en els mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació tenen un paper clau a l'hora de difondre i promoure els drets que reclama la Convenció dels Drets dels Infants. Quan informen, els periodistes poden reforçar l'antic

paradigma que concep els infants com a mers receptors passius o bé generar espais que els permetin expressar les seves opinions sobre els temes que els afecten.

Actualment, gran part de les notícies sobre la infància es troben dins la secció de successos i poques vegades trobem entrevistes, reportatges o columnes d'opinió que desenvolupin aquests temes, per això són moltes les veus que reclamen una imatge més respectuosa amb els infants als mitjans de comunicació.

En conclusió, el que es reclama és no establir diferències entre infants i adults quan es tracta de participar exercitant la ciutadania, doncs cadascú ho fa des del lloc i el moment de la vida en què es troba. Es tracta de trencar amb la concepció d'un infant incapacitat per emetre judicis "encertats" sobre la realitat que l'envolta i que mai és considerat font d'informació i opinió, amb l'excepció dels casos en què poden ser testimoni de les situacions tràgiques o doloroses que han viscut. A títol d'exemple, segur que podeu recordar alguna notícia on sigui entrevistat un pare o mare al que se li preguntí per l'opinió del seu fill, ignorant el nen o la nena tot i ser present.

Les activitats

Es planteja un programa format per **quatre activitats**, a raó d'una activitat mensual de gener a abril.

Les activitats tenen per objectiu que els infants obtinguin informació sobre algun aspecte relacionat amb els mitjans de comunicació, que elaborin les seves opinions i permetre que els representants del Consell recullin les idees i propostes dels companys del seu grup-classe per poder aportar-les al Consell.

Les activitats i els materials de suport es publicaran, segons el calendari previst, a la pàgina web del Consell (www.consellinfants.org), a la secció *Activitats* per tal que els/les mestres puguin desenvolupar-les a classe. Les activitats per als grups-classe tenen una durada d'una o dues sessions, d'uns 50 minuts, a raó d'una activitat mensual, de gener a abril.

Els representants en el CIM recolliran les conclusions a què s'hagin arribat en el seu grup-classe per aportar-les al Consell i es publicaran a la web per difondre-les. És important seguir el calendari previst per tal que els representats disposin de les aportacions dels seus companys en les trobades del CIM.

Objectius generals i metodologia de les activitats

- Conèixer els mitjans de comunicació: el llenguatge emprat, les estratègies comunicatives i els continguts dels seus missatges.
- Reflexionar sobre la funció social dels mitjans.
- Analitzar els mitjans de forma crítica.
- Reflexionar sobre la relació entre infància i comunicació.

Per dur a terme les activitats es proposa fer 6 grups de treball que es mantinguin durant totes les sessions. Cadascun d'ells representarà un mitjà de comunicació (televisió, ràdio, premsa escrita, Internet, cinema i publicitat) i buscarà un nom que el defineixi. Els professors faran els grups en funció del nombre d'alumnes de manera que quedin distribuïts equitativament.

ACTIVITAT 1: LA COMUNICACIÓ I LA FEINA DEL PERIODISTA

Objectius:

1. Reflexionar al voltant de la comunicació.
2. Desenvolupar habilitats comunicatives
3. Organitzar el grup classe per a la resta de sessions

Descripció de la sessió:

L'activitat es desenvoluparà en dues sessions.

Primera sessió:

Mitjançant el joc del rumor analitzarem el procés comunicatiu. Què fem quan ens arriba una informació, com l'entendem i com la traspassem?. A continuació explicarem les diferents fases del procés comunicatiu i reflexionarem al voltant de la ètica en els mitjans. Per acabar la sessió organitzarem la classe en 6 grups, un per cada mitjà (televisió, ràdio, premsa escrita, internet, publicitat i cinema) i posarem nom al nostre grup-mitjà.

Metodologia:

En primer lloc escollirem 3 o 4 voluntaris que sortiran fora de l'aula. Mentre ells son fora, el professor/a explicarà la notícia a un alumne i repartirà la graella d'observació a tota la classe.

A continuació es farà entrar a un dels alumnes que està fora i l'alumne coneixedor de la notícia li explicarà. Aquest, a continuació, li explicarà la mateixa història al segon que entri i així successivament fins que no quedi ningú fora de l'aula.

La resta de la classe observarà i anotarà a la graella d'observadors.

Seguidament amb l'ajuda dels observadors, que compartiran les observacions amb la resta de la classe, s'obrirà un debat sobre com entenem la informació que ens arriba a través dels mitjans de comunicació, que retenim més, com la traspassem, quins elements es perden pel camí, etc. Al final del debat, el professor/a presentarà el document sobre el procés comunicatiu i el funcionament dels mitjans i es comentarà breument. Per acabar reflexionarem al voltant de les següents qüestions: és necessari tenir diferents fonts d'informació i comparar-la abans de publicar una notícia?; creieu que en els mitjans tot s'hi val per cridar l'atenció? Creieu que tot s'hi val per aconseguir informació?

Finalment, la classe s'organitzarà en 6 grups i cadascun d'ells triarà un nom pel seu mitjà (televisió, ràdio, premsa, internet, publicitat i cinema).

Temporització:

0-10': Presentació de la sessió. S'escullen els 3 o 4 voluntaris que surten fora de l'aula i es llegeix la notícia.

10'-20': Narracions de la notícia

20'-30': Analitzem què ha passat amb la notícia.

35'-45': Comentem el material sobre el procés comunicatiu i reflexionem sobre la ètica en els mitjans.

45'-50': Organitzem la classe en 6 grups, busquem el nom pel grup i ens presentem a l'aula.

Material necessari:

- Notícia
- Graella d'observació
- Una còpia per alumne de l'esquema "Funcionament dels mitjans"

Segona sessió:

En grups elaborarem una notícia a partir d'un mateix fet. Cada escola tindrà una notícia diferent però sempre relacionada amb la infància o amb el propi Consell. Un cop exposada la notícia o anunci (el grup que treballi la publicitat) de cada grup-mitjà, amb l'ajuda d'un grup d'observadors, farem un anàlisi crític de la nostra feina com a periodistes.

Metodologia:

La classe es dividirà en els grups-mitjà. Cada grup disposarà de la mateixa informació sobre un fet succeït a Santa Perpètua i en relació amb els infants o el Consell d'Infants.

Aquesta és la tasca que ha de dur a terme cada grup:

Grup-mitjà	Tasca
Televisió	Redacció i representació d'una notícia de televisió.
Ràdio	Redacció i representació d'una notícia de ràdio.
Publicitat	Redacció i representació d'un anunci.
Premsa	Redacció i lectura d'una notícia.
Internet	Seran entrevistats per la resta de grups per obtenir informació sobre la notícia i faran d'observadors/es.
Cinema	Seran entrevistats per la resta de grups per obtenir informació sobre la notícia i faran d'observadors/es.

A continuació posarem en comú la feina feta. Els grups de premsa, televisió, publicitat i ràdio representaran o faran la lectura de la seva notícia. Els nenes i nenes del grups de cinema i internet faran d'observadors i tindran una graella que els ajudarà en aquesta tasca.

Un cop exposades totes les notícies o espots publicitaris els observadors compartiran la informació recollida i finalment es farà un debat per valorar la nostra tasca com a periodistes.

Temporització de la sessió a l'aula:

0-05': Presentació de la sessió.

05'-35': Elaboració de notícies i anuncis.

35'-40': Presentació dels observadors

40'-50': Debat en grup

Material necessari:

- Informació de partida per l'elaboració de notícies, anuncis...
- Graella d'observadors

ACTIVITAT 2: TREBALL DE CAMP. CONEGUEM ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Objectius:

1. Conèixer els mitjans de comunicació que utilitzem
2. Analitzar la utilitat dels mitjans a partir de l'opinió del infants i del seu entorn més proper.

Descripció de la sessió:

A partir del treball dels diferents grups-mitjà elaborarem un recull dels mitjans de comunicació que utilitzem.

A continuació, a partir d'una enquesta entre les famílies i l'entorn proper dels infants, reflexionarem sobre la utilitat i funció social dels mitjans de comunicació i més concretament dels mitjans locals.

Metodologia:

La sessió s'estructura en dues parts diferenciades i espaiades temporalment. La primera part es pot realitzar a l'aula o no, dependent del programa de cada professor/a.

La tasca que han de realitzar els alumnes consisteix en:

- Cada grup-mitjà haurà de fer una recerca dels principals mitjans de comunicació que coneixen i utilitzen: canals de televisió, emissores de ràdio, diaris i revistes de premsa escrita, canals de publicitat, tipus de mitjans a Internet (webs, blogs, xarxes socials...) i tipus de produccions cinematogràfiques (Pel·lícules de ficció, sèries, documentals...) i completar una fitxa amb les característiques de cada mitjà.
- Individualment, els alumnes hauran de completar una enquesta d'opinió amb les seves famílies per definir quins mitjans utilitzen, quin tipus de programes i amb quina finalitat (informar-se, entretenir-se...)

La segona part de la sessió es farà a l'aula i servirà per posar en comú tota la informació obtinguda.

En primer lloc es construirà, en format mural, el mapa de mitjans que utilitzem i es penjarà a la classe.

Seguidament, es posaran en comú els resultats de l'enquesta. A partir de la informació obtinguda ens preguntarem si són necessaris més mitjans de comunicació i per a què i farem una sèrie de recomanacions per millorar aquells aspectes que haguem detectat com a punts febles.

Temporització de la sessió a l'aula:

0-05': Presentació de la sessió.

05'-20': Construcció del mapa de la comunicació.

20'-35': Posada en comú dels resultats de l'enquesta.

35'-50': Debat i elaboració de recomanacions.

Material necessari:

- Fitxa de característiques del mitjans
- Enquesta d'opinió
- Paper d'embalar pel mural

ACTIVITAT 3: ELS INFANTS ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Objectius:

1. Analitzar els continguts dels mitjans de comunicació en clau d'infància.
2. Reflexionar sobre la imatge dels infants als diferents mitjans de comunicació
3. Reflexionar sobre la participació dels infants als mitjans de comunicació locals.

Descripció de la sessió:

A partir de la observació de diverses notícies, anuncis i sèries relacionades amb la infància, reflexionarem sobre la participació dels infants als mitjans i sobre la imatge que d'ells ofereixen els principals mitjans de comunicació nacionals i locals.

Metodologia:

En primer lloc es dividirà la classe en grups petits¹. A continuació es faran circular diferents anuncis i notícies relacionades amb la infància i es visionaran alguns espots publicitaris i fragments de sèries juvenil perquè els alumnes les analitzin i comentin.

Seguidament, es classificaran les diferents notícies, anuncis, sèries... segons la realitat social que representen i els valors que difonen i farem un debat al voltant de les següents qüestions:

- De les notícies que has observat quantes ofereixen una visió positiva de la infància i quantes ofereixen una de negativa?
- Quins valors s'amaguen darrera els fragments de sèries que has vist?
- Et sents identificat amb algun dels personatges de les sèries, anuncis o notícies que has observat? Amb quins? Amb quins no? Per què?
- Trobes a faltar algun tema sobre la infància que pugui ser notícia? Quins?

Per acabar elaboreu un llistat de propostes per millorar la imatge i participació dels infants als mitjans de comunicació.

Temporització de la sessió a l'aula:

0-05': Presentació de la sessió.

05'-15': En petits grups analitzem les notícies, anuncis, espots....

15'-25': En grup mirem els fragments de sèries i anuncis

25'-45': Classificació de notícies i debat

45'-50': Redacció de propostes

Material necessari:

- Anuncis, notícies i fragments de sèries
- Televisió o projector i pantalla

¹ Es poden aprofitar els grups-mitjà però no és necessari per la dinàmica

ACTIVITAT 4: COM PODEM PARTICIPAR EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Objectius:

1. Conèixer de primera mà el funcionament de la ràdio municipal i de la premsa local.
2. Preguntar als professionals de la comunicació com podem participar als mitjans.

Descripció de la sessió

A partir de les reflexions de les sessions anteriors es tracta de preparar preguntes per fer als periodistes dels mitjans de comunicació local. Organitzar una debat o una sèrie d'entrevistes amb diferents periodistes del municipi.

Metodologia

En una primera sessió a l'aula, els alumnes prepararan les preguntes que volen fer als periodistes a partir de les conclusions a les que han arribat en les sessions anteriors. Un cop fetes les preguntes se les repartiran de manera que el màxim d'alumnes puguin fer una pregunta als periodistes en el debat posterior.

Encara no està definit com es farà l'entrevista-debat. Una possibilitat és que els representants ho a la trobada del consell, ho enregistrin en vídeo i que la resta de companys ho puguin veure a través de la web. Una altra possibilitat és que un periodista d'una mitjà local vagi a cada escola per tal que els nens i les nenes puguin fer l'entrevista en el grup-classe.

Calendari

Desembre 2010

Dia 9 Presentació del projecte als tutors, a les 13,00 h a l'Ajuntament.

Dia 13 Publicació de la primera activitat a la web.

Gener 2011

Dia 20 Primera trobada del Consell Infantil Municipal, a les 17,30 h a l'escola Bernat de Mogoda.

Dia 24 Publicació de la segona activitat a la web

Febrer 2011

Dia 17 Trobada del CIM, a les 17,30 h a l'escola Bernat de Mogoda.

Dia 21 Publicació de la tercera activitat a la web

Març 2011

Dia 24 Trobada del CIM, a les 17,30 h a l'escola Bernat.

Dia 28 Publicació de la quarta activitat a la web

Abril 2011

Dia 7 Trobada del CIM, a les 17,30 h a l'escola Bernat

Dia 28 Fòrum del CIM. Redacció de propostes

Maig 2011

Dia 10 Presentació al Ple Municipal de les propostes del Consell

Contacte

Teresa Fontbona- Tècnica de la regidoria d'educació

Tel. 93 574 32 34

fontbonamt@staperpetua.cat

Georgina Casas - Dinamitzadora del Consell Infantil Municipal

georgina@itinere.info

www.consellinfants.org